

Núm. 1308- Any XXVII

Epoca Segona

10 d'abril 1932

Ceretània

Número solt: 30 cènts.

Redacció i Administració:
Plaça Salmeron, 1
PUIGCERDA

▼ Cerdanya és un centre d'esports complet ▼

10 D'ABRIL

DATA memorable. Festa simpàtica que ens recorda la nostra infantesa, quan, assentats damunt els genolls dels nostres àvis, escoltàvem amb delectança les gestes heròiques d'aquell grapat de valents que amb el crit de «Llibertat» als llàvis i el fusell al braç, saberen defensar la nostra Vila de l'atac dels carlins.

Qui no ha sentit una esgarrifança de goig i tristesa alhora, oïnt al pare o l'àvi cantant, amb els ulls espurnejants, la bella gesta d'aquell capità de voluntaris que es digué Joan Puigbó, quan amb vint-i-cinc subordinats, valents i decidits, entraven a La Pobla i deslliuraven uns centenars de presoners? Qui no recorda, la destresa i la perícia d'aquell valent «Cabo Sastre»? I qui no es recorda, encara, d'aquells patricis, farmacèutic l'un, metge l'altre, que es diguéren Josep M.ª Martí i Jaume Duran? I aquells «Cintet Cúcuru», tinent Marquès i tants i tants d'altres que, amb el cap serè i el pit ferm, saberen exposar llur vida per amor a la llibertat.

De tots aquells valents, avui, ben pocs en resten; potser no en tenim entre nosaltres més que una dotzena. A tots ells, amb motiu del cinquanta-novè aniversari, ens plau felicitar-los des d'aquestes planes.

Als altres, a aquells que la mort ha separat de nosaltres, no els ha de mancar el nostre pietós record.

10 d'Abril; festa simpàtica. Durant vuit anys, però, no hem pogut celebrar-la com es mereixia, perquè, una festa de Llibertat, no podíem commemorar-la amb els seus enemics, amb aquells que en aquesta diada ens cridaven «visca la Llibertat» i, l'endemà, ens fuetejaven la cara o ens proibien de passar la frontera. Mai la nostra dignitat no ens permeté de cantar un himne de llibertat a aquells que ens tenien les mans lligades i ens acusaven d'elements perillosos tractant-nos com a tals. Mai hauríem pogut anar, amb el cap alt, a acompanyar aquelles autoritats que convertien una festa de civisme i llibertat, en una diada militarista i dictatorial on, en lloc de lloar la valentia dels nostres àvis, es lloava el despotisme, l'absolutisme dissimulat sota el crit de «visca la Llibertat»...

Enguany que el sol de llibertat comença a resplandir en l'horitzó d'Espanya, i més encara en l'horitzó de la nostra Catalunya, podem tornar, amb les autoritats, a recórrer els carrers de la Vila endomassada i enjoiada i, entre l'entusiasme de la gent i el xivarri de la mainada, evocarem la nostra infantesa quan, assentats damunt els genolls dels nostres àvis, oïem amb delectança les gestes heròiques d'aquell grapat de valents que, amb el crit de Llibertat als llàvis i el fusell el braç, saberen defensar la nostra estimada Vila de l'atac carlí.

XAVIER BONET

RAMON CASALS i FORMENTÍ

morí a Bourg-Madame el dia 30 de Març
a l'edat de 17 anys

confortat amb els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

Els qui el ploren: pare, Ramon; germans, Rita, Rosa, Teresa, i Alfons; àvis, Bonaventura Formentí i Rita Alier; oncles, ties, cosins i família tota, en assabentar a les seves amistats tan trista nova, els preguen no l'oblidin en llurs oracions.

Bourg-Madame, Abril 1932

D'on són els pistolers

La policia detingué quatre individus que volien atracar-la

Dilluns a la nit a la carretera d'Espulgues, quatre agents de policia que anaven en un automòbil dels que presten servei per les carreteres, foren sorpresos per un individu que havia baixat d'un automòbil i, pistola en mà, féu aturar el cotxe. A poca distància hi havia dins d'un auto altres tres individus que baixaren i s'aproparen al cotxe dels policies amb l'intent d'atracar-los.

Els policies baixaren de l'automòbil fent veure que estaven resignats a sofrir les conseqüències de l'atracament. Quan foren a la carretera miljançant una manobra envoltant, aconseguiren detenir els quatre atracadors, els quals foren portats a la Prefectura de policia.

Manifestaren dir-se Joan Velero Pérez, natural de Terol; Joan Bueno Hernández, de Murcia; Manuel Marin Mula; de Lorca, i Alfons Hernández Garcia, de Linares.

El Bueno està fitxat com a anarquista des de l'any 1928. A ell i al Valero els foren ocupades pistoles i porres. L'Hernández portava una porra i el Marin una pistola.

Al Velero també li fou ocupat un segell de goma petit amb la inscripció

«Grupo de Acción Anònima». A més, en un registre fet al seu domicili, se li trobà metxa i diversos detonadors, proclames anarquistes i unes instruccions de la Federació Anarquista Ibèrica, sobre la forma de realitzar un cop d'audàcia a base d'apoderar-se dels edificis públics i cometre alguns atemptats.

Ni un cognom català! Ni un sol d'aquests quatre atracadors ha nascut a Catalunya. I és que Barcelona, per certa gent, és considerada com abans Buenos-Aires: un lloc on anar a fer fortuna sigui com sigui.

Madrid, fa poc temps, va retornar als seus llocs d'origen tots aquells individus que hi pul·lulaven sense tenir hi ofici ni benefici.

No es podria fer el mateix a Barcelona, a Catalunya? No es podria fer una bona espurgada de tota la gent indesitjable?

Cada ú a casa seva i Déu a la de tot-hom.

■■■■■■■■

Centre Tècnic Administratiu

baix la direcció de personal titular

Peritacions y plans de finques
Tramitació d'expedients, etc.

DIRECCIÓ:

F. DE LA HIJA

PLUIGCERDA

Telèfon. 77

El "Quadro Escènic" de la Unió Liberal, de Granollers a Puigcerdà

A l'hora d'aparèixer aquest número aquesta excel·lent agrupació d'aficionats de la qual n'és director el nostre bon amic l'«Impressor Nou» En Amador Garrell, haurà arribat ja a la Vila. Venen aquests amics a acompanyar-nos en la nostra festa del 10 d'Abril.

Venen, també, a portar-nos una mica del seu art, presentant-nos dues obres d'aquell gran admirador de la nostra Cerdanya, d'aquell venerable vellet que es sentia tan cerdà com nosaltres i que, amb el mateix entusiasme que nosaltres, deia i repetia «no hi ha altra terra com la Cerdanya».

Puigcerdà ha d'agraïr la vinguda d'aquests visitants que venen a ajudar-nos a fer més gran la nostra festa, portant-nos justament una obra inspirada en els fets d'aquells temps, que el nostre públic veurà amb delectança, aplaudint el treball d'aquests aficionats als que remerciem a l'avanzada.

Diumenge nit, en el teatre del Círcol, el mateix «Quadro Escènic», representarà «l a veïna del terrat».

Per no poguer atendre-la

ES VEN botiga de comestibles i altres articles, instal·lada al carrer Major, núm. 4, i un hort situat sota la Plaça Salmeron amb vista sobre l'esplanada de l'estació. RAO: en el mateix establiment.

Subscripció per a l'Hospital

SUMA ANTERIOR	3339'25
Rosita Roger	15'00
Andreu Piguillem	13'00
Juliana Castillo	1'00
Josep Naudon	150'00
Francesc Más i fill	10'00
I. F. M.	25'00
Esteve Puigdemolas	50'00
TOTAL	3603'25

Continua oberta la subscripció.

S'admeten donatius en aquesta Impremta, i a la Banca Arnús d'aquesta Vila.

El que paga Catalunya

Ara que es parla tant de la part econòmica de l'Estatut, ens plau copiar el que ha dit La Veu sota aquest epígraf.

«Les dades següents són extretes de l'estat de la recaptació, per províncies, de l'any 1925-26, el darrer publicat en l'«Anuario de España» de 1920, pàgines 350 i 351. Són, per tant, oficials endarrerides i avui han augmentat.

Tracto d'establir la proporció entre la recaptació a Catalunya i el total d'Espanya en aquells impostos que sigui possible de situar geogràficament. Suprimeixo les partides «Central», «Direcció del Deute» i «Fàbrica de la Moneda», que no em semblen computables per la comparació a establir.

	<u>Catalunya</u>	<u>Espanya</u>	<u>Prop.</u>
Contribució territorial	31.000.000	285.000.000	0·10
« industrial comerç	42.000.000	151.000.000	0·26
Utilitats	115.000.000	244.000.000	0·47
Drets reals	28.000.000	141.000.000	0·19
Mines	1.000.000	12.000.000	0·08
Cèdules	1.000.000	10.000.000	0·10
Sucre	24.000.000	56.000.000	0·42
Alcohol	10.000.000	36.000.000	0·27
Gas, electricitat i carbur	30.000.000	8.000.000	0·26
	<u>280.000.000</u>	<u>943.000.000</u>	<u>0·30</u>

El resultat és que en aquests impostos Catalunya paga va, l'any 1925-26, el terç, aproximadament, del total que pagava Espanya.

La proporció dels impostos que paga Catalunya i el total que paga tota Espanya ha augmentat. La Mancomunitat de Catalunya feia aquesta comparació, fa anys, i el resultat era el cinquè i després el quart. **ARA ES EL TERÇ.**

Cal ara tenir en compte que Catalunya no arriba a 1/16 d'Espanya quant a extensió ni a 1/9 com a població.

Aquestes dades oficials, publicades pel servei de l'Estat, retretes per nosaltres, feien frontollar el cap al general Primo de Rivera i li feien dir mots fora de tò contra els catalans. Ara que som una «República de treballadors» més aviat semblaran un ensenyament i un estímul.

Em penso que una proporció anàloga regeix en els impostos no tan fàcilment localitzables. Faig aquesta hipòtesi amb totes les reserves. La conseqüència fóra que contribuïm en un terç al pressupost de la República, o sigui que venim contribuint, fa anys, en números rodons, amb

1.000.000.000 de pessetes

Si l'esforç econòmic, industrial i agrícola personal s'uniformés a Espanya —i en això fóra utilíssima la uniformitat nacional— podríem suportar un pressupost de més de

12.000.000.000

Aquestes dades delonants i agressives dels números donen alguna raó per a demanar una certa autonomia econòmica.

J. PUIG I CADAFALCH

ASSERRADORA MECÁNICA

FUSIES DEL ALT PIRINEU I VALL D'ANDORRA

JOAN FORNESA

SEU D'URGELL

:: Especialitat en tota classe de fusta per a construccions ::

PREUS AVENTATJOSOS

Per detalls: **JOAN FORNESA** Agència de Duanes
Carrer d'Espanya, 14 **PUIGCERDÀ**

NOTICIARI

LLIVIA

La tradicional festa de «Pasqüetes», celebrada durant els dies 3, 4 i 5 del corrent, ha resultat un èxit. La concurrència de forasters fou extraordinària, recordant els bons temps passats. La cobla orquestrina «Rossinyols» de Castelló d'Ampúries, acomplí la seva tasca a gust de tothom, perllongant d'un dia la festa a causa del mal temps.

—Per al pròxim aniversari de la República, l'Ajuntament té contractada una orquestrina de Puigcerdà, per a amenitzar els actes.

—El Sindicat Internacional de regants d'aquesta Vila està procedint a la repa-

ració del Canal, solucionant així l'atur forçós dels pocs paletes que no tenien treball.

—L'Alcaldia ha publicat un ban interessant dels usuaris de la «Peixera del Molí» la neteja de la mateixa que han de començar a partir del dilluns vinent.

—Des del dilluns passat funciona la parada de sementals de l'Estat, composta de dos magnífics exemp'ars que varen ésser triats amb anticipació en el Dipòsit per una comissió de ramaders d'aquesta Vila.

Corresponsal

Es ven la casa n.º 40

del carrer d'Espanya d'aquesta Vila
Completament nova, composta de sis pisos. Renta 6.000 pessetes al any
Raó: BANCO CERETANO

LOCALS

NOCES.—El 30 del passat tingué lloc en l'Església de Nostra Dona de la Sagristia, l'enllaç matrimonial del nostre company Josep M.ª Vila, amb la senyoreta Dolors Puig Caralps.

Només hi assistiren les famílies llurs. Durant el banquet, feren ús de la paraula els senyors Vesa, amic del nuvi, i el senyor Camps i Arboix, tutor i padri de noces.

Els nuvis, als que desitjem tota mena de felicitats, marxaren cap a Mallorca, València i Madrid.

NAIXEMENT.—L'esposa del nostre amic En Manuel Colomer, ha donat a llum un xamós nen.

L'enhorabona.

HORARI D'ESTIU.—Des del diumenge passat regeix a la veïna nació l'horari d'estiu. Per aquest motiu han estat canviats els horaris dels trens de la nostra estació de les 9 del matí, cap a Barcelona, que surt ara a les 8 i del que arriba de Barcelona a les 6 de la tarda que arriba ara a les 5.

TEMPS.—El començament de la setmana fou dolent a més no poguer. Caiqué una regular nevada que deixà blanca per complet la terra. La fosa es feu depressa a causa de la gran humitat de la pluja anterior. Els dies següents tin-

(Segueix a la pàgina 5)

PAGINA AGRICOLA

Assamblea Ramadera de La Corunya

En aquesta Assamblea celebrada suara a La Corunya i a la qual prengueren part totes les entitats ramaderes de Galícia i Asturies, s'acordà el següent:

«Que és imprescindible la unió per a formar el front únic de totes les entitats ramaderes de Galícia i Asturies per a realitzar la venda directa del bestiar.

Que els trens ramaders que van de Lugo a Barcelona facin el viatge en un termini màxim de 36 hores.

Que es portin a cap les gestions necessàries per tal d'aconseguir la màxima reducció de temps en els viatges realitzats per trens complementaris que passin per les línies d'Astúries, Santiago, Orense i Betanzos

Que s'intensifiqui la matança a l'escorxador de Porrion.

Que als escorxadors com el de Barcelona, on la matança de bestiar és uniforme, es permeti de portar-la a cap pels propis sindicats i que, en llur defecte, la matança es faci per estricte ordre d'arribada

Que la contractació del bestiar es faci sobre cofització per quilo en canal, a l'escorxador.

L'assamblea expressà el seu desig que els Ajuntaments rectifiquin la política fiscal als escorxadors reduint els ingressos per tots conceptes a tot quant exigeixi la remuneració de serveis.

S'acordà demanar a l'Ajuntament de Barcelona que mentre els animals no canviïn les dents, pesin el que pesin, siguin considerats com a vedelles als efectes de mantenir els preus.

També s'acordà demanar que en cas de no acceptar la proposta anterior, s'admei la consideració de carns de luxe per als animals que, en canal, de la vedella, un preu no inferior a 4'19 pessetes.

S'acordà demanar al Govern que cessi el permís d'importació de carns congelades amb destinació a la indústria cuinera.

També s'indicà la conveniència d'extremar la vigilància a la frontera francesa, per tal d'evitar que s'entri bestiar de contraban.

S'acordà també demanar l'entrada lliure del moresc per tal d'atendre així les necessitats de la indústria ramadera.

Per últim s'acordà recabar del Govern la prohibició de la compra i venda de bestiar a les cases, operacions que solament han de fer-se a les fires i a peu de bàscula.

els bous la necessiten més que els cavalls. Eviteu, però, de donar-ne al bestiar atacat de malalties de l'estómac, de l'intestí o de la pell. Per a donar-la als cavalls barrejeu-la als aliments en la quantitat de 30 gr. per dia. Al hivern augmenteu la dosi a 50 gr. A l'herba la proporció deu ésser de 3 kgs. de sal per 1000 kgs.

LA PALLA

Com a aliment del bestiar no posseeix més que un mínim valor nutritiu, però, constitueix un aliment que facilita les contraccions de l'estómac i de l'intestí. La seva acció mecànica s'exagera i dificulta la digestió dels altres aliments quan s'empra amb excés. La palla de civada és més tendra i nodreix més que no la de forment, però, és freqüentment alterada i es diu que comunica amargantor a la llet quan se'n abusa. Ben recolectada s'assembla més a l'herba que les altres en composició i propietats.

Resum de Mercats

BLATS.

En aquesta setmana els blats han sofert un major augment d'operacions, degut a les necessitats compradores i també a major oferta dels venedors, impel·lits per la por d'una importació de blats estrangers. Potser, per això, els preus no han pujat més. S'han fet operacions al voltant de 53 pessetes, segons procedència. Tendència a l'espectativa.

GARROFES.

Al camp de Tarragona s'han venut entre 10'25 i 10'50 ptes., damunt vagó sortida. Tendència lleugerament a l'alça.

MORESC PLATA.

S'han fet més operacions que la setmana darrera. S'ha cotitzat entre 42'25 i 42'50 100 kgs, damunt carro moll Barcelona.

CARNS.

Estem gestionant poder obtenir setmanalment cotització oficiosa del més important grup d'abasteixadors de l'escorxador de Barcelona, per a que els nostres subscriptors puguin seguir constantment l'estat del mercat.

BOTIGUERS!

CAL QUE US RECORDEU

PRIMER: Que CERETANIA es llegeix en tots els pobles de la nostra Comarca.

SEGON: Que els veïns dels pobles de Cerdanya venen a comprar a Puigcerdà el que no troben en els comerços locals.

TERCER: Que sense anunciar-ho, és molt difícil que sàpiguen a quina botiga hi ha el que ells necessiten.

Consells pràctics

HI HAN TURTÓS I TURTÓS

La farina de turtó de cacauet de Rufisque extra blanca és la millor.

Prové del Senegal. En canvi, el turtó de Coromandel és generalment àcid i pot influenciar desfavorablement la qualitat de la llet i de la mantega. Així mateix el turtó de cacauet

del qual s'ha extret l'oli té un valor alimentici força disminuït a causa de l'extracció de matèries grasses. S'ha de distingir la classe en el palp: l'una es troba seca i rasposa; en canvi l'altra, la bona, es troba grassa i lliscosa.

LA SAL

La sal afavoreix la digestió dels herbívors. Els moltons, les vaques i

Joan Anglada Vilardebó

ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdà i Vich

Despatx a Vich:

Riera 31

LIGNITS DE DAS

Excel·lent combustible Preu limitat

Demaneu-lo a **JOAN PLANAS DAS**

guérem glaçades que feren mal als fruiters que estaven un xic avançats. El divendres fou un bon dia amb sol i el dissabte nasqué també esplèndid.

:: Relotgeria Ceretana ::

Espanya, 40 PUIGCERDA

Reparacions garantides en rellotges
màquines de cosir i gramofons

10 D'ABRIL.—Com es costum de cada any es celebra avui aquesta diada de tan bona recordança. El programa de festes és si fa o no fa com en els anys anteriors.

Hi haurà balls, sessions de cine i funcions teatrals a càrrec del Quadro Escènic de La Unió Liberal, de Granollers, de la qual n'és director el nostre bon amic Amador Garrell, ben conegut entre nosaltres per «l'Impressor Nou». Ja gairebé podem assegurar que aquestes funcions seran un veritable èxit.

NOU EMBARCADER.—L'Ajuntament en la seva passada sessió acordà construir el nou embarcader en la part alta

de l'Estany, davant mateix de l'entrada a l'avinguda principal del Parc Schierbeck. El nou emplaçament contribuirà indubtablement a donar major animació a aquell bell lloc.

NOVA URBANITZACIO.—Ens assabentem amb satisfacció que es procedirà ràpidament a la urbanització del camp propietat de la senyora Vidua Deulofeu, situat entre el passeig de la sèquia i la carretera d'Ur. Se'n diu que probablement aquest mateix estiu s'hi construiran alguns xalets.

No cal dir que desitjem de tot cor que la notícia es confirmi.

Les darreres novetats en electricitat
Les millors marques de bombetes
us les proporcionarà En REGUANT
Carrer d'Espanya PUIGCERDA

DEFUNCIONS.—El dia 30 del passat mes morí a Bourg-Madame el jove de 17 anys, Ramon Casals i Formentí. L'enterrament constituí una imponent manifestació de dol.

—A l'edat de 80 anys ha mort la veïna de la Vila, Na Maria Solsona i Casanovas de «cal Reus».

L'enterrament ha estat força concorregut, cosa no estranya tenint en compte que és una família molt coneguda i estimada.

Rebin les famílies respectives l'expressió sincera de nostre condol.

FESTA DE L'ARBRE.—Amb motiu de la celebració del 1er aniversari de la República es celebraran diversos actes. Entre aquests, un dels més sortints serà la festa de l'Arbre en la qual prendran part els alumnes de totes les escoles de la Vila. La plantació es verificarà en el passeig de Bourg-Madame i en el nou passeig del Prat d'En Sedó. S'està organitzant a fi de que assoleixi la màxima importància.

SEMENTALS.—Com en anys anteriors ha quedat establerta la parada de sementals de l'Estat, en la casa Boni del camí de Bourg-Madame. Consta de tres magnífics exemplars de cavall i un burro.

José Piguillem Sucesor de
LUIS LLORENS

casa fundada en 1875

que ofrece al público las mejores marcas en toda clase de artículos para afeitar, y un extenso surtido en batería de cocina, Droguería i Quincalla

RELIGIOSES.—Demà, dilluns, a les 9, ofici a la Mare de Déu de la Sagristia i demà passat a les 8, missa pels difunts del setge de la Vila.

—Dimecres, dia 13, acabat l'ofici de les 9, repartiment del pa beneït de Sant Antoni.

—Dijous, dia 14, misses d'aniversari per a l'ànima de Gil Boris.

Gráficas Ceretania - Puigcerdà

Dr. A. BAYÉS i VAYREDA

Ex-intern del sanatori Scheveizerhof de Davos-Platz

Ex metge agregat del Servei d'assistència
Social dels Tuberculosos de Barcelona**MEDICINA INTERNA :: MALALTIES DEL PIT :: RAIGS X**

Tractaments per la Sanocrisina, Tuberculina, Neumotorax artificial, etc., etc.

Plaça Catedral, 35 - Tel. 303 VI (Consulta de 11 a 1 i hores convingudes)

GRESHAM

FIFE ASSURANCE SOCIETY, LIMITED

FUNDADA A LONDRES FA 83 ANYS.

ESTABLERTA A ESPANYA FA 49 ANYS

Les reserves matemàtiques corresponents als Segurs que té en vigor a Espanya arribaren el 31 de Desembre de 1930, segons el seu balanç, a la important quantitat de Pessetes 30.057.061, la qual com consta en la Inspecció General de Segurs i Estalvis, es troba íntegrament dipositada a Espanya i invertida en sa totalitat en VALORS ESPANYOLS.

Demaneu detalls de les seves interessants combinacions a la Delegació de

JOAN MORENOCarretera de Ribas, 37
RIPOLL

(Anunci autoritzat per la Inspecció General de Segurs i Estalvis)

Gran Hotel - Restaurant

◀ **TIXAIRE** ▶

PUIGCERDA

Reformat completament

Calefacció Central
en totes les dependències de l'Hotel

Quartos de bany i dutxa

Gran confort

llum elèctrica - Garage

Autòmbus de l'Hotel a tots els trens

Llibertat. 3

Teléfon, 24

Almacen
de
Materiales
de Cons-
trucción

CEMENTOS
YESO
CAL HIDRAULICA
AZULEJOS
ETC. ETC.

FRANCISCO
BARNOLA
Rambla del Casino
PUIGCERDA

Fàbrica d'Articles de Passamaneria

Fantasia i Novetat

EN SEDA ARTIFICIAL, LLANA,
COTÓ I METALL OR I PLATA

VENTURA I COT
L^{TDA.}

Despatx: Riereta 35 - 1er
Teléfon, 23351

BARCELONA

Galons - Agramans - Cordons - Trenes - Borles
Cintes per a elàstics, cinturons i lligacames
Especialitzats en Sarrells per a Vanoves
LAMPARES I TAPISSERIA

VENDES EXCLUSSIVAMENT
AL MAJOR

Anónima

Alsina = Graells de A. T.

Despacho Central del F. C. Trans-
pirenaico de Ripoll a Puigcerdá

⊕ **PUIGCERDA** ⊕

En el citado D. C. y para mayor comodidad de los viajeros se
facilitan billetes combinados con destino a las estaciones siguientes:

Alp Ribas Ripoll Vich
Torelló Manlleu Barcelona